

Gestionarea stării de alertă în sectorul energetic

Guvernul Republicii Moldova a instituit starea de alertă în sectorul energetic pentru 60 de zile, începând cu 5 martie 2026. Aceasta este o măsură preventivă, care permite autorităților să monitorizeze atent situația și să intervină rapid dacă apar riscuri pentru aprovizionarea cu energie sau combustibil. Scopul principal este ca cetățenii să continue să aibă acces sigur la energie, carburanți și servicii esențiale. În acest moment, există suficiente resurse și situația este monitorizată permanent.

Pentru a gestiona eficient această perioadă, autoritățile au stabilit măsuri pe trei etape: pe termen scurt, mediu și lung.

1. Termen scurt (măsuri imediate)

În respectiva etapă, eforturile sunt concentrate pe stabilizarea pieței și prevenirea unor eventuale lipsuri de resurse. Acțiunile sunt concentrate pe stabilizarea imediată a pieței și pe monitorizarea strictă pentru a preveni penuria:

- **Securizarea stocurilor de carburanți:** Interzicerea exportului și reexportului de benzină și motorină din Portul Giurgiulești dacă stocurile scad sub pragul de 8.000 tone benzină și 25.000 tone motorină. Serviciile de bunkeraj (alimentarea navelor) sunt suspendate în aceleași condiții.
- **Facilitarea importurilor:** Serviciul Vamal asigură vămuirea în regim prioritar a produselor petroliere, utilizând piste separate (AEO) pentru a reduce timpii de așteptare la frontieră
- **Stabilitatea sistemului electric:** Specialiștii pot activa „insulele de consum” pe liniile de 110 kV cu România, care pot aduce un aport suplimentar de aproximativ 100 MW și ajută la menținerea echilibrului în rețeaua electrică. În situații neprevăzute pot fi activate și contracte de avarie pentru acoperirea deficitului.
- **Monitorizarea zilnică:** Schimbul constant de date între instituțiile statului pentru actualizarea gradelor de risc.
- **Siguranța publică:** Pază sporită la obiectivele strategice (stații electrice, depozite) și intensificarea patrulării poliției în zonele fără iluminat stradal.

2. Termen mediu (măsuri pe toată durata stării de alertă)

Dacă apar perturbări mai îndelungate pe piața regională, autoritățile sunt pregătite să aplice măsuri suplimentare pentru a menține funcționarea normală a economiei și a serviciilor publice:

- Prioritizarea sectoarelor critice: În cazul agravării deficitului, se va prioritiza aprovizionarea pentru agricultură, transport strategic și instituții medicale.
- Gestionarea cererii de energie: Implementarea programelor obligatorii de reducere a consumului în instituțiile publice și deconectarea iluminatului decorativ în orele de vârf.
- Utilizarea rezervelor strategice: Evaluarea necesității de a elibera stocuri din rezervele de stat (cărbune, păcură sau produse petroliere) pentru a compensa dacă apar întreruperi ale importurilor comerciale.

3. Termen lung (măsurile structurale și investiționale)

Actuala situație evidențiază necesitatea unor soluții durabile pentru securitatea energetică a țării:

- Crearea unui cadru permanent de siguranță: Implementarea Directivei europene 2009/119/CE privind menținerea stocurilor minime de produse petroliere.
- Creșterea producției interne de energie: Analiza unor proiecte pentru noi unități de producere a energiei electrice, inclusiv bazate pe motoare cu ardere internă pe gaze naturale, pentru a reduce dependența de importuri.
- Modernizarea infrastructurii energetice: Investiții în rețelele de transport pentru integrarea surselor regenerabile, alinierea la standardele europene.
- Diversificarea interconexiunilor: Reducerea dependenței de anumite conexiuni prin finalizarea și consolidarea altor proiecte de interconectare transfrontalieră.

Reiterăm că starea de alertă este un instrument care ajută autoritățile să fie pregătite și să reacționeze prompt, astfel încât viața de zi cu zi a cetățenilor să fie afectată cât mai puțin. Mai multe instituții monitorizează zilnic situația și cooperează pentru a lua decizii rapide atunci când este nevoie. Centrul Național de Management al Crizelor asigură coordonarea între instituții, analizează evoluția situației, urmărește efectele măsurilor adoptate și evaluează continuu dacă sunt necesare intervenții sau pași suplimentari.